

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Ing. A. G.**, zastoupeného JUDr. Jakubem Fránkem, advokátem se sídlem Uherské Hradiště, Lechova 584, proti žalované **České advokátní komoře**, se sídlem Praha 1, Národní 16, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2021, č. j. 11 A 82/2019 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Jakubovi Fránkovi, advokátovi, **se nepřiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2019, č. j. 10.01-000038/19-004. Tímto rozhodnutím žalovaná nevyhověla žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby

dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „zákon o advokacii“).

[2] Z odvodnění rozhodnutí žalované se podívá, že žalobce požádal o určení advokáta za účelem posouzení věci a následné sepsání žaloby na advokátku Mgr. Lenku Mitáčkovou, která jej měla poškodit. Žalovaná výzvou ze dne 18. 1. 2019, č. j. 10.01-000038/19-002, vyzvala žalobce k odstranění vad podání, konkrétně aby doložil splnění podmínek žádosti, vyplývajících z § 18c zákona o advokacii. Na tuto výzvu reagoval žalobce podáním ze dne 6. 2. 2019. V něm uvedl jména dvou advokátů, kteří mu odmítli poskytnout právní službu, nicméně toto tvrzení ničím nedoložil, pročež podle žalované neosvědčil nemožnost zajištění si právní služby způsobem stanoveným v zákoně. Nadto žalobce neuvedl a nedoložil skutečnosti týkající se jeho finančních a majetkových poměrů. Neprokázal tedy, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby. Na základě těchto skutečností rozhodla žalovaná o nevyhovění žádosti žalobce.

[3] Městský soud v odůvodnění svého rozsudku nejprve poznamenal, že žaloba je na samé hranici projednatelnosti, nicméně je možné relativně jasně identifikovat, v čem žalobce shledává nesprávnost postupu žalované. Neshledal proto důvody pro vyzvání žalobce k odstranění vad žaloby, neboť ta obsahovala projednatelnou žalobní námitku.

[4] Městský soud nepřisvědčil námitce žalobce, že splnil podmínku doložení příjmových a majetkových poměrů podle § 18c zákona o advokacii vzhledem k tomu, že mu byla poskytnuta právní porada podle § 18a zákona o advokacii a jeho poměry od té doby nedostály změny. Podmínky obsažené ve shora uvedených ustanoveních jsou totiž koncipovány odlišně. Zatímco § 18a odst. 1 zákona o advokacii stanoví konkrétní hranici, kterou nesmí příjem žadatele (zde žalobce) překročit (trojnásobek životního minima), podmínka v § 18c odst. 1 téhož zákona je obecnější; taktéž vyžaduje doložení příjmových a majetkových poměrů, avšak nestanovuje žádnou hranici příjmů. Předchozí poskytnutí právní porady (§ 18a zákona o advokacii) tedy nezakládá nárok na poskytnutí právní služby (§ 18c tohoto zákona) bez nutnosti doložení žádosti. Žalovaná se proto musela zabývat příjmovými a majetkovými poměry žalobce a nemohla vycházet ze skutečnosti, že splnil podmínky pro předchozí poskytnutí právní porady.

[5] Žalobce namítal, že své příjmové a majetkové poměry nemůže doložit příslušnými doklady, pročež předložil žalované čestné prohlášení. Uvedl příležitostný výdělek ve výši 24 500 Kč, který však nijak nespecifikoval, ani jej nedoložil žádnými doklady. Městský soud připustil existenci situací, kdy není možné doložit příjmy příslušnými doklady, pročež není vyloučeno jejich doložení jiným způsobem, včetně čestného prohlášení; to ale musí být dostatečně určité a nesmí budit důvodné pochybnosti o jeho pravdivosti. Jelikož ale žalobce ke své příjmové situaci nic neuvedl, neměla žalovaná možnost ověřit splnění podmínek pro poskytnutí právní služby. K tomu městský soud zdůraznil, že ačkoli má žalovaná povinnost zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností podle § 3 správního řádu, je povinností žalobce v řízení o jeho žádosti tvrdit a osvědčit své příjmové a majetkové poměry. Této povinnosti žalobce nedostál a městský soud tak neshledal jeho námitku důvodnou. Obdobně žalobce nesplnil podmínku podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii, neboť nedoložil, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby oslovením alespoň dvou advokátů. Žalobce sice sdělil jména advokátů, avšak své tvrzení nijak nedoložil.

pokračování

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel předně namítá, že bylo povinností městského soudu vyzvat jej k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť, jak městský soud sám uvedl, žaloba byla na samé hranici projednatelnosti. Svůj názor opírá o právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2006, č. j. 5 Azs 311/2005 - 44. Stěžovatel má tedy za to, že se jedná o procesní vadu zakládající nezákonnost napadeného rozsudku, neboť jeho žaloba nebyla projednatelná. Městský soud tak odepřel stěžovateli spravedlnost ve smyslu čl. 36 Listiny základních lidských práv a svobod, respektive čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv.

[8] Dále stěžovatel namítá, že městský soud nesprávně posoudil otázku, zda žalovaná zjistila skutkový stav věci bez důvodných pochybností, jak jí to ukládá § 3 správního řádu. Své příjmové a majetkové poměry stěžovatel doložil čestným prohlášením, protože nedisponoval příslušnými doklady. V prohlášení jasně uvedl, že nemá žádné příjmy ze závislé činnosti či z podnikání. Je přitom zřejmé, že uvedl-li příležitostné příjmy ve výši 24 500 Kč, byly tím myšleny jeho příjmy za kalendářní rok (nikoli za kalendářní měsíc), což vyplývá z *výslovného vyloučení příjmů ze závislé činnosti a podnikání ve spojení s § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů*. Jestliže měla žalovaná pochybnosti o obsahu čestného prohlášení, měla stěžovatele vyzvat k jeho upřesnění. Nadto byla žalovaná fakticky obeznámena s jeho příjmovými a majetkovými poměry, které uvedl již v žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní rady. Postup žalované proto stěžovatel považuje za přepjatě formalistický, bránící mu v přístupu ke spravedlnosti a ochraně jeho práv.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že žaloba stěžovatele byla projednatelná. Dále se podrobně vyjádřila k otázce (ne)doložení příjmových a majetkových poměrů stěžovatele; trvá na tom, že stěžovatel této své zákonné povinnosti nedostál. Navrhla proto, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatel v prvé řadě namítal, že městský soud zatížil řízení o jeho žalobě vadou, neboť jej nevyzval k odstranění vad podání v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s.; to má za následek za následek nezákonnost napadeného rozsudku. Vadu, k jejímuž odstranění měl městský soud stěžovatele vyzvat, spatřuje stěžovatel v absenci žalobních bodů podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., což mělo bránit jejímu věcnému projednání. Minimálními požadavky na podobou projednatelného žalobního bodu se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78 (dostupném na www.nssoud.cz), v němž dospěl k závěru, že „je nutno za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní

rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum.“ Z výše uvedeného vyplývá, že žaloba je projednatelná, pokud lze z jejího obsahu seznat konkrétní výhrady žalobce k rozhodnutí správního orgánu, tedy v čem spatřuje jeho nesprávnost či nezákonnost; jejich právní subsumpce pod konkrétní ustanovení právního předpisu (který měl být porušen) není (podle okolností věci) vždy nezbytně nutná (*iura novit curia*).

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v poměrně stručné žalobě, podané dne 3. 4. 2019, stěžovatel zrekapituloval průběh správního řízení, nastínil své příjmové a majetkové poměry, ale také, jak správně uvedl městský soud v odst. 13 odůvodnění napadeného rozsudku, v částech „Poučení“ a „Prohlášení“ uvedl, že se jeho příjmové a majetkové poměry od žádosti o poskytnutí právní rady nezměnily takovým způsobem, aby tím bylo odůvodněno zamítnutí jeho žádosti o poskytnutí právní služby pro nedoložení vyžadovaných dokladů. Dále stěžovatel uvedl, že výše uvedené deklaroval v řízení před žalovanou čestným prohlášením ze dne 6. 2. 2019, čímž své příjmové a majetkové poměry doložil. Z obsahu žaloby je tedy zřejmé, v čem konkrétně stěžovatel spatřuje nezákonnost rozhodnutí žalované i o jaké skutečnosti své úvahy opírá. Městský soud proto nepochybil, jestliže nevyzval stěžovatele k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť v jejím textu identifikoval projednatelnou žalobní námitku.

[14] Pokud jde o samotné věcné posouzení závěrů městského soudu, zde je třeba upozornit, že již žalovaná ve svém rozhodnutí konstatovala, že pro vyhovění žádosti podané dle § 18c zákona o advokacii je nezbytné kumulativní splnění v něm obsažených podmínek, přičemž stěžovatel nesplnil celkem dvě z nich, a sice (i) nedoložil své příjmové a majetkové poměry podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii a (ii) nedoložil, že se neúspěšně pokusil zajistit právní služby prostřednictvím oslovení alespoň dvou advokátů podle § 18c odst. 3 téhož zákona. Městský soud následně plně aproboval jak závěr žalované o nutnosti splnění obou výše uvedených podmínek, coby předpokladu pro případné vyhovění žádosti, tak i názor žalované, že splnění ani jedné z těchto podmínek stěžovatel neprokázal. Stěžovatel nicméně v kasační stížnosti brojí pouze proti závěrům o nesplnění podmínky ad (i); závěry městského soudu o nesplnění podmínky ad (ii) nikterak nezpochybňuje. Za situace, kdy obě tyto podmínky musí být pro případné určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii splněny současně, je *prima vista* zřejmé, že i pokud by kasační argumentace stěžovatele byla důvodná, nemohlo by to na závěru o nesplnění všech podmínek pro postup dle citovaného ustanovení mít žádný vliv, neboť nenaplnění (kumulativní) podmínky ad (ii) stěžovatel nikterak nezpochybnil. Za této situace je proto nadbytečné zabývat se věcně kasační stížností nastolenou otázkou, zda se městský soud, respektive žalovaná správně vypořádaly s otázkou doložení příjmových a majetkových poměrů stěžovatele [podmínka ad (i)], neboť ani pokud by kasační soud této argumentaci přitakal, nemohlo by to vést k úspěchu stěžovatele v tomto řízení.

pokračování

[15] Na základě shora uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která byla ve věci úspěšná a má tak právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[17] Stěžovateli byl k jeho žádosti usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2022, č. j. Na 254/2021–22, pro podání kasační stížnosti ustanoven zástupcem JUDr. Jakub Fránek, advokát. Ustanovený zástupce, jakožto právní profesionál, si musel být vědom, že stěžovatel nemůže mít ve věci úspěch, nebude-li kasační stížností rozporovat závěr městského soudu o nesplnění obou podmínek pro vyhovění žádosti stěžovatele o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii. Tento fakt považuje Nejvyšší správní soud za zcela zřejmý, nevyžadující žádné hlubší právní úvahy; z pohledu právního profesionála poskytujícího kvalifikované právní služby jde nepochybně o úvahu triviální. Jakkoli tedy podaná kasační stížnost byla věcně projednatelná, nelze tuto právní službu poskytnutou zástupcem stěžovatele považovat z důvodů výše vyložených za účelné úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Z tohoto důvodu proto Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování a s tím spojenou náhradu hotových výdajů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu